

Plenum

Torsdag 21.11.2024 kl. 16.00—19.53

2.2. Muntlig fråga om nedskärningar i yrkesutbildningen (Hanna Kosonen cent)

Muntligt spörsmål MFT 206/2024 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Paula Risikko: Nu gör vi på det sättet att centern, de gröna och vänsterförbundet får en fråga, en följdfråga och svar på dem. Vi tar det i den här ordningen. — Ledamot Kosonen.

Debatt

16.36 **Hanna Kosonen kesk:** Arvoisa puhemies! Hallitus on tekemässä massiiviset 120 miljoonan euron leikkaukset ammatilliseen koulutukseen. Leikkaukset tulevat näkymään erityisesti niillä alueilla, joilla nuorten ikäluokat ovat pieniä. Näillä opiskelijoilla koulumatkat tulevat pitenemään ja vaihtoehdot vähenemään. OAJ on laskenut, että leikkaukset vievät 11 000 opiskelijalta paikan ja 1 600 opettajalta työpaikan. Leikkaukset vievät myös osaamista alueiden yrityksiltä ja juuri sitä kovasti kaivattua kasvua, josta tässä äskenkin puhuimme.

Opetusministeri Adlercreutz, teillä taatusti ministeriössä on tiedossa, mistä lähtee ja miten paljon sekä mitkä oppilaitokset laitetaan kokonaan kiinni. Eri puolilla Suomea niin nuoret, opettajat kuin yritykset kaipaavat tätä tietoa, eikä siitä eduskunnassakaan haittaa olisi. Kysynkin hallitukselta: voisitteko kertoa tarkemmin ammatillisen koulutuksen leikkausten vaikutuksista alueille ja niiden yrityksille?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz.

16.37 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos kysymyksestä. Isossa kuvassa panostamme isosti koulutukseen, mutta on totta, että ammatillisen koulutuksen määräraha on ensi vuonna tätä vuotta pienempi. Tänä vuonna 2 miljardia 163 miljoonaa laitetaan ammatilliseen koulutukseen, ensi vuonna se on noin 2 miljardia 60 miljoonaa, mikä on itse asiassa suurin piirtein sama määrä kuin mitä se oli viime vuonna.

No, mihin tätä kohdistetaan? Tätä ei kohdisteta oppivelvollisiin, vaan kohdistetaan heihin, joilla jo on yksi tai kaksi toista tutkintoa, ja tällaisia opiskelijavuosia meillä on noin 65 000 Suomessa. Tästä määrästä vähennetään noin 11 000, eli sen mukaan, mikä on kunkin opetuksen tarjoajan opiskelijarakenne, laskennallisesti vähennetään määrärahoja ja vastaavasti opetuksen tarjoaja vähentää niitä sisäänottomääriä. Tällä pyrimme kohdistamaan sen nimenomaan heihin, joilla jo on joku toinen tutkinto takanaan, mikä tarkoittaa,

Punkt i protokollet PR 120/2024 rd

että se vaikuttaa toki hieman eri lailla eri kouluihin riippuen siitä, [Puhemies koputtaa] mikä on se opiskelijarakenne, [Puhemies: Aika!] mutta tämä on se laskentaperiaate.

Mielelläni jatkokysymyksenä [Puhemies: Aika!] ehdotan, että kysytte, miten me kehitämme ammatillista koulutusta. [Naurua — Puhemies: Aika!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten lisäkysymys, edustaja Kosonen.

16.38 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ammatillisella koulutuksella on tärkeä koulutustehtävä. Nuoret ja vähän vanhemmatkin ovat voineet kehittää itseään käytännöllisille aloille, ja myös maamme sivistyspääomaa on kasvatettu. Ammatilliset oppilaitokset ovat olleet myös väylä niille nuorille, joille suunta elämässä ei ole vielä selvillä ja jotka ovat tarvinneet enemmän tukea. Hallitus on huolissaan sisäisestä turvallisuudesta, jengeistä ja myös nuorten mielenterveydestä. Miksi hallitus kuitenkin leikkaa ammatillisesta, joka on varmasti erittäin kustannustehokas tapa ennalta ehkäistä syrjäytymistä, pitää nuoret elämässä kiinni sekä luoda innostavia tulevaisuudennäkymiä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Adlercreutz.

16.39 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kuvasitte hyvin ammatillisen koulutuksen tärkeyden. Se on äärimmäisen tärkeä osa meidän toisen asteen koulutuskokonaisuutta.

Tartuitte opiskelijoiden pahoinvointiin. Toki meillä on tulossa myöskin terapiatakuu, mutta itse asiassa ammatillisen koulutuksen oppimisen tukeen panostetaan huomattavasti. Se on hyvä uudistus.

Kun aikaisemmin järjestelmä on toiminut kutakuinkin niin, että ministeriöstä määrätään, kuka tarjoaa ja mitä koulutusta, niin nytten tämän toiminnanohjauskokeilun kautta annamme itse asiassa opetuksen järjestäjille vapauden itse sovittaa sitä koulutustarjontaa alueellista tarvetta huomioon ottaen. Eli kun tiedämme, että joillekin aloille koulutetaan liikaa, mikä tarkoittaa työttömyyttä ja kohtaanto-ongelmia työmarkkinoilla, ja että joillakin aloilla on itse asiassa pulaa nimenomaan tietyistä osaajista, ja kun vielä tähän lisätään se, että rahoitus riippuu siitä, miten läpäisee koulutuksen ja miten työllistyy, niin paitsi että tämä tarjoaa isoja mahdollisuuksia paikalliselle vetovoimalle, paikalliselle elinvoimalle, hyvinvoiville maakunnille ja yrityksille, ajattelen myöskin, [Puhemies koputtaa] että tällä on suoraan positiivisia vaikutuksia myöskin nuorten hyvinvointiin ja työllistymiseen.

Frågan slutbehandlad.